

У нядзелю прафесійнае свята адзначаюць будаўнікі. Усіх работнікаў і ветэранаў гэтай сферы павіншаваў Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка.

«Будаўнічая галіна — адзін з найважнейшых сектараў беларускай эканомікі, таму для дзяржавы вельмі значна яго дынамічнае развіццё і дасягненне высокіх вынікаў», — гаворыцца ў віншаванні.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што ў Беларусі сёння на новым якасным узроўні ўзводзіцца жыллё, значна прасунулася наперад прамысловасць будаўнічых матэрыялаў, а работнікі галіны занятыя на самых адказных аб'ектах у краіне і за яе межамі.

«Некалькімі пакаленнямі таленавітых беларускіх архітэктараў, праекцроўшчыкаў, будаўнікоў узведзена нямала іміджавых будынкаў — сімвалаў беларускай гарадоў. І вядома, ваша праца дорыць людзям радасць наваселля, робіць іх жыццё больш добраўпарадкаваным і камфортным», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

■ Парламенцкі дзённік

Прагноз росту ВУП налета складае 1,5%

Гэтую лічбу агучыў намеснік міністра эканомікі Беларусі Дзмітрый Крутой на пашыраным пасяджэнні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыяльнага сходу Рэспублікі Беларусь па эканоміцы, бюджэце і фінансах, якое адбылося ў пятніцу. Ён жа падрабязна расказаў аб складніках росту.

— Галоўная задача прагнозу сацыяльна-эканімічнага развіцця краіны на 2017 год — выхад на ўстойлівыя тэмпы эканамічнага росту, — паведаміў Дзмітрый Крутой. — Мы разлічваем, што тыя захады, якія сёлета распрацоўваюцца і прымаюцца, дадуць аддачу налета. Ужо распрацавана і структура прыросту валавога ўнутранага прадукту. Палову яго мусіць забяспечыць наша традыцыйная прамысловасць. Мы прааналізавалі вытворчыя праграмы буйных прадпрыемстваў. Усё рэальна, ніякай «манілаўшчыны» ў іх няма. Інвестыцыйныя праекты, якія былі заяўлены дзяржаўнымі органамі, канцэрнамі і прыватным бізнесам, мусяць забяспечыць прырост ВУП на 0,6%. Да таго ж урад працуе над тым, каб задзейнічаць патэнцыял кітайскіх крэдытных ліній. Рэшту прыросту — 0,15% — мусяць забяспечыць 74 важнейшыя праекты інавацыйнай эканомікі.

Прырост ВУП адлюструецца і на росце даходаў. Прагназуецца, што ў 2017-м намінальны заробак павялічыцца на 11,8%, а рэальны — на паўтара прэцэнта.

Валяр'ян ШКЛЕННИК. *schklennik@vviazda.by*

■ Энергетычная бяспека

КОРПУС РЭАКТАРА ЗАМЕНЯЦЬ

Расійская карпарацыя «Расатам» згадзілася замяніць корпус рэактара першага энергаблока на Беларускай АЭС. Такое рашэнне было прынята пасля звароту беларускага Міністэрства энергетыкі, паведамляе ТАСС са спасылкай на прэс-службу карпарацыі.

«Мы выканаем гэта патрабаванне заказчыка, яно было для нас чаканым, — цытуе прэс-службу кампаніі інфармагенцтва. — Мы ўжо заяўлялі, што паставіміс да такога рашэння з павагай, разумеючы, з якой прычыны яно можа быць прынята, бо грамадская прымальнасць атамнай энергетыкі — не менш важны прырытэт, чым яе бяспека. Будзем абмяркоўваць з заказчыкам дэталі, звязаныя з яго рэалізацыяй».

Нагадаем, раней некаторыя СМІ паведамлялі пра інцыдэнт, які быццам бы пашкодзіў корпус ядзернага рэактара. «Расатам» абверг гэту інфармацыю, зазначыўшы, што незапланаванае дакрананне корпуса да зямлі на невялікай хуткасці пры перамяшчэнні спраўды мела месца, але ўсе праверкі і тэсты не выявілі пашкоджанняў. Тым не менш падчас рабочай паездкі ў Цюменскую вобласць Расіі **міністр энергетыкі Беларусі Уладзімір ПАТУПЧЫК** паведаміў, што міжведамасная камісія па будаўніцтве БелАЭС прыняла рашэнне аб замене корпуса рэактара першага энергаблока.

Пакуль не ўдалося атрымаць інфармацыю пра магчымыя пераносы тэрмінаў здачы аб'екта і павелічэнне фінансавых выдаткаў. У сваіх ранейшых каментарыях **першы намеснік генеральнага дырэктара «Расатама» Аляксандр ЛОКШЫН** паведаміў, што ў выпадку, калі беларускі бок папросіць аб замене корпуса, на яго месцы будзе ўсталюваны корпус, які рыхтаваўся для другога энергаблока, што прывядзе да «некаторага зруху графіка завяршэння будоўлі энергаблока».

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ. *lyskavets@vviazda.by*

2 НАДЗЁННАЕ

САЦЫЯЛЬНАЯ СФЕРА

як лакмусавая паперка, што характарызуе настрой жыхароў краіны

У Магілёве ўчора прайшла нарада па актуальных пытаннях сацыяльнага развіцця, у якім прыняла ўдзел намеснік прэм'ер-міністра Наталля КАЧАНАВА.

Паводле яе слоў, падобныя мерапрыемствы пройдуць ва ўсіх рэгіёнах краіны.

Як паведаміў карэспандэнт БЕЛТА, у семінары-нарадзе прынялі ўдзел прадстаўнікі міністэрстваў адукацыі, аховы здароўя, працы і сацыяльнай абароны, культуры, спорту і турызму, інфармацыі, намеснікі старшынь гаррайвыканкамаў па сацыяльных пытаннях, кіруючыя работнікі аблвыканкама, якія куруюць гэты напрамак.

«Праводзячы семінар, мы не імкнуліся даць станоўчую або адмоўную ацэнку рабоце кадраў Магілёўскай вобласці — тэзісна вызначылі асноўныя напрамкі, якія дапамагаюць рухацца ва ўнісон з праграмай сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны на бліжэйшыя пяць гадоў», — адзначыла Наталля Качанова. Паводле яе слоў, сацыяльная сфера — гэта своеасаблівае лакмусавая паперка, што характарызуе настрой жыхароў краіны. Наталля Качанова лічыць, што кадравы патэнцыял павінен грунтавацца на амальджэнні і моцным рэзерве. «Хтосьці можа быць

толькі добрым выканаўцам, а ў кагосьці пераважаюць лідарскія якасці. Гэта трэба бачыць, каб правільна працаваць у прафарынтацыйным напрамку», — лічыць віцэ-прэм'ер.

Яна выказала меркаванне аб неабходнасці ўдасканалення падыходаў да выдачы мэтавага накіравання на навучанне. Пры афармленні такіх дакументаў у прыярытэце павінны быць мясцовыя навучальныя ўстановы і замацаванне кадраў у сельскай мясцовасці. «Атрымліваючы адукацыю ў Мінску, маладыя людзі імкнуцца ўсімі магчымымі метадамі застацца ў сталіцы, — падкрэсліла Наталля Качанова. — У першую чаргу трэба даваць накіраванні ў рэгіянальныя ВУН, арганізоўваць практыку ў мясцовых арганізацыях,

Лідзія ЯРМОШЫНА:

«Кандыдат не павінен баяцца адкрытых пытанняў»

Стала вядома, колькі ж чалавек прэтэндуе на 110 дэпутацкіх мандатаў. Як паведаміла старшыня Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў Лідзія ЯРМОШЫНА, камісіі з вылучаных 630 зарэгістравалі 521 кандыдата. 93 прэтэндэнты атрымалі адмову ў рэгістрацыі, 16 — адмовіліся самі.

Адмоў у рэгістрацыі менш, чым у 2012-м

Каментуючы гэтыя звесткі падчас анлайн-канферэнцыі на сайце БЕЛТА, Лідзія Ярмошына падкрэсліла: тут ніколі нельга кіравацца толькі лічбамі. Самае галоўнае, па яе словах, прычыны адмоў у рэгістрацыі.

— Калі адмовы абгрунтаваныя і адпавядаюць рэаліям, то гэта нармальна, — упэўнена старшыня Цэнтрвыбаркама. — Калі ёсць адмовы, «прыцягнутыя за вушы», будуць разбірацца тэрытарыяльныя камісіі, потым суды. Зразумела, такая сітуацыя не можа задавальняць ні мяне, ні выбаршчыкаў.

Паказальна, што сёлета было зафіксавана на 10% адмоў у рэгістрацыі менш, чым падчас парламенцкіх выбараў 2012 года. Так, тады было зарэгістравана 363 кандыдаты, а адмову ў рэгістрацыі атрымалі 122 прэтэндэнты.

Усё індывідуальна

Адказваючы на пытанне, як яна асабіста ставіцца да таго, што кандыдаты адмаўляюцца ад удзелу ў дэбатах, Лідзія Ярмошына заявіла:

— Удзел у выбарах з'яўляецца свабодным, як і ў перадавыбарных мерапрыемствах. Я супраць любога прымусу. Калі кандыдат адмаўляецца ад удзелу ў тэледе-

батах, то выбаршчык мае права зрабіць адпаведную ацэнку яго асобы. Можа, ён адмаўляецца цалкам абгрунтавана? Напрыклад, кандыдат канкуруе з чалавекам, для якога характэрна залішняя канфліктнасць. Прыйсці і быць абражаным, прыніжаным, аблаяным — гэта роўныя ўмовы вядзення дэбатаў? Зразумела, што не. Я лічу, любы кандыдат (скажам, старшыня райвыканкама, кіраўнік, палітык) не павінен баяцца адкрытых пытанняў, павінен умець адкрыта апаніраваць. Але гэта вельмі індывідуальна.

63% зарэгістраваных вылучаны партыямі

Сярод зарэгістраваных кандыдатаў у дэпутаты Палаты прадстаўнікоў — 24,8% жанчын.

Гэта менш за трэцюю частку ад агульнай колькасці, але ўсё-такі ў кандыдатаў-жанчын ёсць рэальны шанец заняць значную долю месцаў у ніжняй палатце парламента.

— Жанчыны могуць заняць і да 50% са 110 месцаў у парламенце, калі яны будуць абраныя выбаршчыкамі, — адзначыла Лідзія Ярмошына.

Што да іншай статыстыкі, то моладзі сярод зарэгістраваных кандыдатаў 9,8% (крыху больш, чым у 2012 годзе, калі гэты па-

казчык склаў 9,1%). А 42 чалавекі (8,1%) — пенсіянеры.

Прадстаўнікі сацыяльнай сферы (адукацыя, культура, навука, ахова здароўя) склалі 18,2% (95 чалавек), прадстаўнікі дзяржорганаў — 9,8% (51 чалавек). Досыць шмат работнікаў прамысловасці — 17,3% (90 чалавек). Ёсць і прадпрымальнікі — іх 35 чалавек (6,7%). Іншыя сферы дзейнасці прадстаўляюць 136 чалавек (26,1%). У якасці кандыдатаў зарэгістраваны таксама і 31 беспрацоўны (6% ад агульнай колькасці зарэгістраваных).

Вылучаны палітычнымі партыямі і зарэгістраваныя ў якасці кандыдатаў 52,5% усіх зарэгістраваных (гэта прыблізна, як і ў 2012 годзе). У цэлым жа членамі партый з'яўляюцца 63,7% кандыдатаў (332 чалавекі).

Заканадаўчыя, арганізацыйныя і прававыя ўмовы — роўныя

Пра гэта заявіла Лідзія Ярмошына, адказваючы на пытанне, ці былі створаны роўныя ўмовы для вылучэння апазіцыйных і праўладных кандыдатаў. Разам з тым старшыня ЦВК падкрэсліла, што абсалютнай роўнасці пры вылучэнні быць не можа, таму што не роўныя самі кандыдаты.

— Дырэктара завода вылучыць яго працоўны калектыў, кіраўніка грамадскага аб'яднання або лідара партыі падтрымае яго структура, а беспрацоўнага вылучаць няма каму, — звярнула ўвагу старшыня Цэнтральнай камісіі. — Таму абсалютнай роўнасці не існуе. Усё вызначае асоба самога кандыдата.

Экзітполы на парламенцкіх выбарах не маюць сэнсу

Адказваючы на пытанне пра экзітполы на гэтых парламенцкіх

каб у перспектыве не ўзікала проблем з замацаваннем маладых спецыялістаў у раёнах».

Намеснік прэм'ер-міністра зрабіла акцэнт на фарміраванні здаровага ладу жыцця. Гэта работа павінна быць актывізавана, асабліва ў сферы прафілактыкі. «Праблема алкагалізму закранае жыццё многіх сем'яў, і яны павінны ведаць, як папярэдзіць развіццё гэтай хваробы ў блізкіх людзей, да каго звярнуцца па дапамогу, — адзначыла Наталля Качанова. — Тут важна задзейнічаць усе магчымыя рэсурсы, у тым ліку грамадскія і рэлігійныя арганізацыі».

Нагадала Наталля Качанова і аб важнасці захавання парадку на аб'ектах сацыяльнай сферы: установы адукацыі, аховы здароўя, культуры павінны выглядаць дастойна, паколькі гэта цэнтры прыцягнення насельніцтва, асабліва ў райцэнтрах.

Была звернута ўвага на індывідуальны падыход у рабоце са зваротамі грамадзян. Намеснік прэм'ер-міністра ўпэўнена, што любое пытанне (акрамя тых, якія датычацца ўнясення паправак у нарматыўныя прававыя акты) можна вырашыць на месцах. На яе думку, тут важна ўзмацніць дзеянні на апярэджанне, а таксама палепшыць тлумачальную работу з насельніцтвам.

■ Выбары-2016

выборах, старшыня Цэнтральнай камісіі адзначыла, што не чакае, што на бегучых выбарах будуць праводзіцца экзітполы.

— Экзітполаў я не чакаю, але могуць быць сацыялагічныя апытанні, — сказала яна. — Экзітполы на парламенцкіх выбарах наогул не патрэбныя, таму што экзітпол можа праводзіцца толькі ў межах адной са 110 выбарчых акруг. Гэта абсалютна нічога не дае, таму экзітполы, на мой погляд, неда-рэчныя нават пры нашай мажарытарнай сістэме. Што тычыцца сацыялагічных апытанняў, то яны павінны праводзіцца абавязкова — хоць бы для выбарчых камісій, якія ўжо змогуць арыентавацца на тое, каму аддаюць перавагу выбаршчыкі.

Мажарытарная сістэма патрэбна выбаршчыку

Падчас анлайн-канферэнцыі старшыню ЦВК запыталі і пра тое, ці можа вялікая колькасць членаў партый сярод зарэгістраваных у кандыдаты быць падставай для таго, каб разглядаць пераход да партыйных спісаў. Па словах Лідзіі Ярмошынай, пераход на прапарцыянальную сістэму патрэбен, каб партыі развіваліся, удзельнічалі ў выбарах.

— Гэта адзінае абгрунтаванне такога кроку, — сказала старшыня Цэнтрвыбаркама. — Але мы бачым, што партыі ў нас не дэградуюць, яны развіваюцца і пачынаюць удзельнічаць у выбарах яшчэ больш актыўна. Дык навошта мы будзем укараняць прапарцыянальную сістэму і ў той жа час пазбаўляць выбаршчыка такіх рэчаў, як персанальны погляд, персанальны выбар кандыдата, персанальная адказнасць? Гэта ўсё тое, што дае мажарытарная сістэма, што дорага выбаршчыку.

Надзея ЮШКЕВІЧ. *yushkevich@vviazda.by*

У разрэзе рэгіёнаў

ладныя звесткі ў дэкларацыях, або няпоўны камплект дакументаў для рэгістрацыі.

Магчымасцю трапіць у кандыдаты 3 спосабамі — ад палітычнай партыі, працоўнага калектыву і шляхам збору подпісаў скарысталіся 4 кандыдаты, думам — 15 і адным — 50. 3 агульнай колькасці кандыдатаў у дэпутаты 58% — члены палітычных партый.

На 12 жніўня Магілёўскую вобласць наведвалі 3 міжнародныя назіральнікі. Камісіямі ўсіх узроўняў акрэдытавана больш за 800 нацыянальных назіральнікаў.

Нэлі ЗІГУЛЯ. *zigulya@vviazda.by*

...А НА МІНШЧЫНЕ — 66

Сярод іх 26 былі вылучаны шляхам збору подпісаў, 24 — працоўнымі калектывамі, 34 — палітычнымі партыямі. У тым ліку 10 — Ліберальна-дэмакратычнай партыяй, па 6 Камуністычнай партыяй Беларусі і партыяй

БНФ, 5 — Аб'яднанай грамадзянскай партыяй, 3 — Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыяй (Грамада), 2 — Беларускай партыяй левых «Справядлівы свет», па 1 Рэспубліканскай партыяй працы і справядлівасці і Беларускай патрыятычнай партыяй.

Некаторыя прэтэндэнты на месца ў парламенце вылучаліся двума, а то і трыма спосабамі. У ліку кандыдатаў у дэпутаты, зарэгістраваных Мінскай абласной выбарчай камісіяй, 24 жанчыны (36,4%), 9 маладых людзей ва ўзросце да 30 гадоў (13,6%), 4 пенсіянеры (6,1%). Два чалавекі з'яўляюцца дэпутатамі Палаты прадстаўнікоў дзеючага склікання.

У Мінскай вобласці для назірання за ходам выбарчай кампаніі і галасаваннем за кандыдатаў у дэпутаты Палаты прадстаўнікоў акрэдытавана 478 чалавек, сфарміравана 17 выбарчых акруг.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ. *lazovskaya@vviazda.by*